

Sygn. akt V K 1274/12

1 Ds 3693/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia w V Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Borkowska

Protokolant: Ewa Słowińska

w obecności Prokuratora Agnieszki Korczak

po rozpoznaniu dnia 05.02. i 19.03.2013 r. sprawy

K. G.

urodz. (...) we W. syna A. i B. zd. M.

PESEL (...)

oskarżonego o to, że w okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 28 marca 2012 r. we W., korzystając z orzeczonej postanowieniem Sądu Okręgowego we Wrocławiu Wydziału Penitencjarnego sygn. akt V Kow 63/11 przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, orzeczonej względem niego wyrokiem Sądu Rejonowego w Oławie II Wydziału Karnego sygn. akt II K 498/10 w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy, bez usprawiedliwionej przyczyny nie stawił się do Aresztu Śledczego w terminie 3 dni po upływie terminu wyznaczonego jako koniec przerwy w karze,

tj. o czyn z art. 242 § 3 k.k.

I. uznaje oskarżonego K. G. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z art. 242 § 3 kk, przy czym przyjmuje, iż czyn ten został popełniony w okresie od 24 sierpnia 2011 r. do 28 marca 2012 r. i na podstawie art. 59 k.k. odstępuje od wymierzenia oskarżonemu kary

II. na podstawie art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 59 k.k. orzeka od K. G. świadczenie pieniężne w kwocie 400 (czteryście) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

III. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych

UZASADNIENIE

W okresie od 13 kwietnia 2010 r. do 20 grudnia 2010 r. K. G. odbywał w Areszcie Śledczym we W. karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej sygn. akt II K 5/06 oraz karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Oławie sygn. akt II K 498/10. K. G. ma zdiagnozowane odwarstwienie pourazowe siatkówki oka prawego. Ma znaczny ubytek wzroku w tym oku – ok. 90 %.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2010 r. sygn. akt V Kow 1476/10/pr, Sąd Okręgowy we Wrocławiu udzielił K. G. przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności orzeczonej wyżej wymienionymi wyrokami na okres 2 miesięcy. Tego dnia K. G. został zwolniony z Aresztu Śledczego we W.. Kolejnym postanowieniem z dnia 11 lutego 2011 r. sygn. akt V Kow 63/11/pr, Sąd Okręgowy we Wrocławiu, z uwagi na zły stan zdrowia K. G. i konieczność kontynuowania

leczenia oka w warunkach wolnościowych, udzielił mu na okres 6 miesięcy dalszej przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności, przyjmując za początek tej przerwy dzień 20 lutego 2011 r.

Po opuszczeniu Aresztu Śledczego w grudniu 2010 r. K. G. zgłosił się do szpitala i podjął leczenie prawego oka. Po przeprowadzonych badaniach okulistycznych poddał się zabiegowi włoczenia do chorego oka oleju leczniczego. Podczas przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności K. G. przebywał pod stałą opieką medyczną. Co dwa tygodnie zgłaszał się do lekarza specjalisty na kontrolne wizyty okulistyczne. Przyjmował przepisane leki w postaci kropli, tabletek i żeli.

Przed upływem okresu przerwy K. G. złożył wnioski o udzielenie mu kolejnej przerwy. Do wniosku nie dołączył stosownej dokumentacji medycznej, w związku z czym Sąd Penitencjarny we W. odmówił udzielenia mu dalszej przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu po przeprowadzonym postępowaniu odwoławczym utrzymał w mocy orzeczenie Sądu I instancji. W tego toku postępowania K. G. został poinformowany o konieczności powrotu do jednostki penitencjarnej i staraniu się o udzielenie kolejnej przerwy w wykonaniu kary.

W dniu 20 sierpnia 2011 r. upłynął okres przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności udzielonej K. G.. W dniu 21 sierpnia 2011 r. miał on zgłosić się do Aresztu Śledczego we W. celem odbycia reszty kary pozbawienia wolności. K. G., obawiając się utraty wzroku, nie zgłosił się w wyznaczonym terminie do jednostki penitencjarnej. K. G. został doprowadzony do Aresztu Śledczego we W. przez policję w dniu 28 marca 2012 r. Do chwili zatrzymania co dwa tygodnie zgłaszał się do lekarza na okresowe badania okulistyczne. W tym czasie nie miał wykonywanych zabiegów medycznych.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonego K. G. **k. 67, 137-138**

zeznania świadka A. D. **k. 5, 151**

postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu **k. 7**

wniosek o zatrzymanie **k. 2**

Po ponownym osadzeniu w Areszcie Śledczym K. G. miał podawane krople do oczu. W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności trzykrotnie był poddany konsultacjom i badaniom okulistycznym w szpitalu poza aresztem śledczym.

Postanowieniem z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt V Kow 460/12/pr, Sąd Okręgowy we Wrocławiu, z uwagi na schorzenie K. G., planowany zabieg operacyjny oka oraz brak możliwości stosownego leczenia w warunkach pozbawienia wolności, udzielił mu na okres 4 miesięcy przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej, sygn. akt II K 5/06 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Oławie, sygn. akt II K 498/10. K. G. opuścił Areszt Śledczy w dniu 25 maja 2012 r.

Podczas przerwy K. G. przeszedł zabieg witrektomii prawego oka. Miał zaplanowane kolejne zabiegi operacyjne, które nie doszły do skutku z uwagi na zbyt wysokie ciśnienie w chorym oku, co stwarzało niebezpieczeństwo utraty przez niego wzroku.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonego K. G. **k. 67, 137-138**

postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu **k. 119-120**

informacja Kierownika Ambulatorium AŚ **k. 86**

We wrześniu 2012 r. upłynął okres przerwy udzielonej K. G. i ponownie nie stawił się on dobrowolnie do Aresztu Śledczego we W.. Został tam doprowadzony przez policję w dniu 24 grudnia 2012 r. Odbywając karę pozbawienia wolności przyjmował krople do oczu oraz silne leki przeciwbólowe, które przepisał mu kierownik ambulatorium. Nie

miał on natomiast podawanego leku na obniżenie ciśnienia w oku, który także powinien przyjmować. W dniu 28 grudnia 2012 r. K. G. złożył kolejny wniosek o udzielenie przerwy.

K. G., przebywając w jednostce penitencjarnej, nie został poddany badaniom specjalistycznym. Kierownik ambulatorium Aresztu Śledczego wyznaczył mu termin konsultacji okulistycznej na dzień 25 lipca 2013 r. Wtedy K. G. napisał do lekarza, do którego zgłaszał się na badania w trakcie przerwy w wykonaniu kary, o wyznaczenie wcześniejszego terminu konsultacji. W związku z bólem wyraził także zgodę na usunięcie gałki ocznej. Podjęte przez niego działania nie doprowadziły do wyznaczenia wcześniejszego terminu konsultacji okulistycznej.

W lutym 2013 r. K. G. złożył skargę na kierownika ambulatorium Aresztu Śledczego we W.. Skarga została uznana za bezzasadną.

W marcu 2013 r. w sprawie o sygn. akt V Kow-pr 50/13 K. G. została udzielona kolejna przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności na okres 3 miesięcy.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonego K. G. **k. 67, 137-138, 150**

pismo Sądu Okręgowego we Wrocławiu **k. 143**

K. G. ma 27 lat. Posiada wykształcenie podstawowe, z zawodu jest murarzem glazurnikiem. Posiada jedno dziecko w wieku 4 lat. Przed osadzeniem utrzymywał się z prac dorywczych.

Oskarżony był w przeszłości wielokrotnie karany sędownie za przestępstwa przeciwko mieniu oraz przeciwko życiu i zdrowiu. W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności zachowanie K. G. nie budziło większych zastrzeżeń, było umiarkowane. Starał się on przestrzegać zasad regulaminu i porządku wewnętrznego, nie był uczestnikiem podkultury przestępczej i dystansował się od jej negatywnych przejawów. Wobec przełożonych był regulaminowy. W grupie współosadzonych funkcjonował zgodnie. Był wielokrotnie nagradzany (14 razy) za właściwą postawę, aktywny udział w zajęciach kursu zawodowego, utrzymanie czystości w celi. Był także karany dyscyplinarnie (3 razy) za odmowę wykonania polecenia służbowego, posiadanie nielegalne leków w celi.

Dowód: dane osobopoznawcze **k. 66-67, 137**

dane o karalności **k. 19-21, 70-72**

wywiad środowiskowy **k. 104-105**

opinia o skazanym **k. 52-53**

K. G. zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i w postępowaniu sądowym przyznał się do popełnienia zarzuconego mu czynu. Wyjaśnił, iż obawiał się tego, że przebywając w areszcie śledczym mógłby stracić wzrok, w związku z czym podjął decyzję o pozostaniu na wolności i dalszym leczeniu chorego oka. Podkreślił, że w jednostce penitencjarnej nie było możliwości, aby zgodnie z zaleceniami specjalisty, co dwa tygodnie stawiał się na kontrolę i badania do lekarza okulisty (vide: wyjaśnienia K. G. k. 67, 137-138, 150).

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom K. G., gdyż są one spójne, rzeczowe, logiczne i konsekwentne na każdym etapie postępowania. Oskarżony szczegółowo opisał okoliczności popełnionego przestępstwa oraz wskazał motywy swojego zachowania. W treści jego wyjaśnień nie ma żadnych sprzeczności czy też informacji wzajemnie wykluczających się. Jego wyjaśnienia w pełni korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszym postępowaniu, a mianowicie z zeznaniami A. D. oraz z dokumentacją sporządzoną w trakcie odbywania przez niego kary pozbawienia wolności.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne zeznania A. D., nie znajdując żadnych podstaw do zakwestionowania ich treści. Świadek, w granicach posiadanej wiedzy, bazując przede wszystkim na treści orzeczeń Sądu Okręgowego we Wrocławiu oraz dokumentacji Aresztu Śledczego we W., dokładnie przedstawiła znane jej okoliczności czynu jakiego

dopuszczył się oskarżony. Jej zeznania w połączeniu z wyjaśnieniami K. G. oraz dokumentacją sporządzoną przez administrację Aresztu Śledczego oraz Sąd Penitencjarny tworzą logiczną i spójną całość.

Sąd zważył co następuje:

W świetle dokonanych ustaleń faktycznych i przeprowadzonej oceny dowodów Sąd uznał, iż oskarżony swoim zachowaniem zrealizował ustawowe znamiona przestępstwa sankcjonowanego przepisem art. 242 § 3 k.k. Przestępstwo to stanowi nadużycie czasowego zwolnienia z jednostki penitencjarnej. Czynność sprawcza polega na niepowrocie do jednostki penitencjarnej bez usprawiedliwionej przyczyny po upływie 3 dni od wyznaczonego terminu po legalnym opuszczeniu jednostki w ramach udzielonej przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności.

Działanie oskarżonego w oczywisty sposób zmierzało do nieusprawiedliwionego pozostania na wolności po upływie okresu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. K. G. nie uzyskał przedłużenia okresu przerwy, z uwagi na brak stosownej dokumentacji medycznej, której nie dołączył do wniosku. Oskarżony był zatem obowiązany zgłosić się do Aresztu Śledczego we W. w wyznaczonym terminie, czego jednak nie uczynił. Nie można przy tym uznać, że niestawiennictwo oskarżonego w wyznaczonym terminie w jednostce penitencjarnej było usprawiedliwione, gdyż to uchybienie oskarżonego i brak dbałości o własne interesy spowodowało niekorzystną dla niego decyzję Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Przestępstwo z art. 242 § 3 k.k. może być popełnione tylko w zamiarze bezpośrednim. Celem działania sprawcy jest pozostanie na wolności, pomimo obowiązku zgłoszenia się do zakładu karnego celem kontynuowania odbywania kary pozbawienia wolności. Z takim właśnie zamiarem działał oskarżony nie stawiając się w wyznaczonym terminie do Aresztu Śledczego we W..

Zgodnie z art. 242 § 3 k.k. osoba, której została udzielona przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności, jest obowiązana powrócić do jednostki penitencjarnej najpóźniej w ciągu trzech dni po upływie wyznaczonego terminu. W rozstrzyganej sprawie okres przerwy udzielonej K. G. upłynął w dniu 20 sierpnia 2011 r. Oskarżony miał zatem obowiązek stawić się w Areszcie Śledczym we W. najpóźniej w dniu 23 sierpnia 2011 r., a więc w ciągu trzech dni od zakończenia okresu przerwy. Dopiero po upływie tego terminu, a więc od dnia 24 sierpnia 2011 r., zachowanie K. G. wyczerpało ustawowe znamiona przestępstwa sankcjonowanego przepisem art. 242 § 3 k.k. Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił opis czynu zarzuconego oskarżonemu przyjmując, że czyn ten (jako przestępstwo trwałe) został popełniony w okresie od 24 sierpnia 2011 r. do 28 marca 2012 r.

Po wnikliwej analizie całokształtu okoliczności towarzyszących czynowi przypisanemu oskarżonemu, Sąd doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie zachodzą warunki uzasadniające skorzystanie wobec K. G. z instytucji odstąpienia od wymierzenia kary. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy, rodzaj i charakter naruszonego dobra, sposób popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków oraz motywację oskarżonego, należy uznać, że stopień społecznej szkodliwości czynu, którego dopuścił się K. G., mieści się w granicach ustanowionych w dyspozycji art. 59 § 1 k.k. przesłanek do odstąpienia od wymierzenia oskarżonemu kary. Niewątpliwie zachowanie oskarżonego było naganne, jednakże nie na tyle aby uznać je za społecznie szkodliwe w znacznym stopniu. Społeczna szkodliwość to określenie oznaczające ujemną treść społeczną czynu, inaczej jego karygodność. Użyte w art. 59 § 1 k.k. określenie „społeczna szkodliwość nie jest znaczna” wyznacza granicę możliwej tolerancji dla sprawcy z punktu widzenia racjonalizacji sprawiedliwościowej i potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Niezwykle ważne w tym zakresie są motywy działania sprawcy, które wartościują cechy jego osobowości. Oznacza to, że im bardziej naganne motywy działania sprawcy, tym wyższa szkodliwość jego czynu. Chodzi o pobudki płytkie, prymitywne, a więc godne potępienia. Natomiast jeżeli sprawca, dopuszczając się czynu zabronionego, działa kierowany pobudkami mimo wszystko zasługującymi na uwzględnienie, wówczas można uznać, że im szlachetniejsze pobudki, tym mniejsza społeczna szkodliwość czynu.

W rozstrzyganej sprawie wszystkie ujawnione w toku postępowania okoliczności czynu oskarżonego niewątpliwie przemawiają za uznaniem, że jego zachowanie nie przekroczyło możliwej granicy tolerancji. Nie można bowiem uznać, aby K. G. działał w sposób wyjątkowo przemyślany i wyrafinowany. Postępowanie oskarżonego było wynikiem

obawy o stan zdrowia i możliwość jego znacznego pogorszenia, a nawet utraty przez niego wzroku. Analizując dokumentację penitencjarną należy zauważyć, że schorzenie oka, na które cierpi oskarżony jest bardzo poważne. Za takim stanowiskiem przemawia przede wszystkim treść orzeczeń Sądu Okręgowego we Wrocławiu i ilość udzielonych oskarżonemu przerw w wykonaniu kary pozbawienia wolności celem podjęcia przez niego stosownego leczenia okulistycznego oraz łączny okres trwania tych przerw. Z akt sprawy wynika, iż każdorazowo po osadzeniu skazanego w Areszcie udzielana mu była przez Sąd Penitencjarny kolejna przerwa w odbywaniu kary. W warunkach izolacyjnych nie jest możliwym przeprowadzenie skutecznego leczenia schorzenia oskarżonego oraz wykonanie niezbędnego zabiegu operacyjnego, co jednoznacznie wynika z pisma Kierownika Ambulatorium Aresztu Śledczego (k. 86). Jednostka penitencjarna, w której przebywa oskarżony, nie ma bowiem stosownego zaplecza medycznego umożliwiającego przeprowadzenie specjalistycznego cyklu leczniczego ani zabiegu operacyjnego. Zabieg taki może być wykonany jedynie w szpitalu powszechnym. Nie można zatem uznać, aby K. G. pozostając na wolności, pomimo obowiązku zgłoszenia się do aresztu śledczego w celu dalszego odbywania kary pozbawienia wolności, kierował się pobudkami niskimi, zasługującymi na potępienie. Podjęcie przez oskarżonego działań zmierzających do uratowania wzroku poprzez systematyczne leczenie i stałą kontrolę okulistyczną oraz jego dążenie do przeprowadzenia wymaganego zabiegu operacyjnego, którego nie mógł mieć zapewnionego w warunkach izolacyjnych, należy uznać za zachowanie kierowane pobudkami zasługującymi na uwzględnienie. Należy także dodać, że okoliczności przestępstwa popełnionego przez K. G. nie budzą żadnych wątpliwości, a zagrożenie karą czynu zarzuconego oskarżonemu mieści się w granicach wytyczonych normą zawartą w art. 59 § 1 k.k. Powyższe zatem w pełni uzasadnia odstąpienie od wymierzenia K. G. kary.

Odstępując od wymierzenia kary K. G. Sąd, będąc zobowiązanym dyspozycją art. 59 § 1 k.k., orzekł od niego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 400 złotych. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie cele kary zostaną spełnione przez orzeczony środek karny. Konieczność uiszczenia świadczenia pieniężnego będzie stanowić dla oskarżonego, wobec odstąpienia od wymierzenia kary, jedyną realną dolegliwość i z pewnością odniesie wobec niego skutek wychowawczy i pomoże mu zrozumieć naganność jego zachowania.

Rozstrzygnięcie o kosztach wydano w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1973 roku Nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami). K. G. nie ma stałego źródła dochodu. Mając to na uwadze Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania w sprawie, obciążając nimi Skarb Państwa.